

Uredništvo - uprava: Ljubljana, Kopitarjeva 6. Telefon 4001-4004

Mesečna naročnina 18 lir, za inozemstvo 31.50 lir.

Cek. rač. Ljubljana 10.050 za naročnino, in 10.394 za inserate Rokopisov ne vračamo

SLOVENE

JANUAR 1944

8

SOBOTA

Die schweren Kämpfe an der Ostfront

Verstärkter feindlicher Druck im Abschnitt Kirowograd 5 Schiffe mit 12.500 BRT und ein Bewacher von deutschen Schnellbooten an der Südwestküste Englands versenkt

Aus dem Führerhauptquartier, 7. Januar. DNB. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Im Abschnitt von Kirowograd verstärkte der Feind seinen Druck. Angriffe starker Infanterie und Panzerverbände konnten mit Unterstützung der Luftwaffe unter Abschuss von 51 Panzern beiderseits der Stadt aufgefangen werden. Nördlich der Stadt waren unsere Truppen die Sowjets im Gegenangriff zurück und erbeuteten 50 Geschütze. Der Feind erlitt schwere Verluste an Menschen und Material.

Auch beiderseits Berditschew dauern die schweren wechselvollen Kämpfe mit zahlenmäßig überlegenen feindlichen Kräften weiter an.

Westlich Propoisk scheiterten an mehreren Stellen Angriffe der Sowjets unter hohen blutigen Verlusten für den Feind.

Bei Witebsk errangen unsere Truppen gegenüber erneuten starken sowjetischen Durchbruchversuchen wieder einen vollen Abwehrerfolg und vernichteten 49 feindliche Panzer.

An der übrigen Ostfront fanden nur Kampfhandlungen von örtlicher Bedeutung statt.

Im Westteil der süditalienischen Front scheiterten auch gestern mehrere mit starker Artillerie und Panzern unterstützte Angriffe des Feindes. Ein örtlicher Einbruch wurde abgeregelt. Eine Einbruchsstelle nordwestlich Mignano wurde im Gegenangriff beseitigt. In den übrigen Abschnitten verlief der Tag bei örtlicher Kampftätigkeit ruhig.

Deutsche Schnellboote unter Führung des Kapitänleutnants Karl Müller stiessen am 6. Januar gegen die britischen Geleitschiffe an der Südwestküste Englands vor. Sie versenkten aus einem stark gesicherten Geleitzug fünf Schiffe mit 12.500 BRT und einen Bewacher. Weitere Schiffe wurden durch Torpedotreffer beschädigt. Der deutsche Verband lief vollzählig und ohne Schäden in seinen Stützpunkt ein.

Deutsche Jäger brachten über dem Atlantik ein britisches Grossflugzeug vom Muster Sunderland zum Absturz. Luftverteidigungskräfte schossen über den besetzten Westgebieten sieben britische Tiefflieger ab.

In der vergangenen Nacht griffen einzelne britische Bomber Orte im rheinisch-westfälischen Industriegebiet an.

Na ostalem vzhodnem bojišču so bili zgolj boji krajevnega pomena.

Na zahodnem delu južnoitalijanskega bojišča so se tudi včeraj izjavili številni sovražni napadi, podprti z močnim topništvom in oklepniki. Nek krajevni vdor je bil zajezjen. Neko

Težki boji na vzhodnem bojišču

Ojačen sovražnikov pritisk na odseku pri Kirovem gradu 5 ladij z 12.500 tonami in stražna ladja potopljeni od nemških brzih čolnov ob jugozahodni angleški obali

Führerjev glavni stan, 7. jan. DNB. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja: Na odseku pri Kirovem gradu je ojačel sovražnik svoj pritisk. Napade močnih pehotnih in oklepnih oddelkov smo zamogli s podporo letalstva in s sestrelitvijo 41 oklepnikov na obeh straneh mesta preprečiti. Severno od mesta so vrgle naše čete v protinapadu sovražnika nazaj in zaplenile 30 topov. Sovražnik je utrpel težke izgube na ljudeh in gradivu.

Tudi ob obeh straneh Berdiševa trajajo še težki izpremni polni boji s številno nadmočnimi sovražnikovimi silami.

Zapadno od Propoiska so se na več mestih izjavili sovjetski napadi s hudimi krvavimi izgubami za sovražnika. Pri Vitebsku so dosegli naše čete ob ponovnih močnih sovjetskih prodorih poskusih zopet popoln obrambni uspeh in so uničile 49 sovražnikovih oklepnikov.

Na ostalem vzhodnem bojišču so bili zgolj boji krajevnega pomena.

Na zahodnem delu južnoitalijanskega bojišča so se tudi včeraj izjavili številni sovražni napadi, podprti z močnim topništvom in oklepniki. Nek krajevni vdor je bil zajezjen. Neko

vdorno mesto severozahodno od Mignano je bilo v protinapadu očiščeno. Na ostalih odsekih je razen krajevnih bojev potekal dan mirno.

Nemški brzi čolni pod poveljstvom kapitana fregate Karla Müllerja so prodrli 6. januarja proti angleškim konvojskim program ob jugozahodni angleški obali. Iz močno zaščitene konvoja so brzi čolni potopili 5 ladij z 12.500 tonami in 1 stražno ladjo. Nadaljevali so bile poškodovane s torpednimi zadetki. Nemški oddelek se je polnostevilno in brez škode vrnil v svoje oporišče.

Nemški lovec so nad Atlantikom sestrelili angleško veleletalo tipa »Sunderland«. Sile zračne obrambe so sestrelile nad zasedenimi zahodnimi ozemlji 7 angleških letal za nizke polete.

V pretekli noči so posamezni angleški bombniki napadli kraje na rensko-vestfalskem industrijskem področju.

5000 km dolga utruba

Berlin, 7. jan. DNB. Kot atlantski jez na severu in zahodu Evrope so bila med tem utrjena tudi obalna področja Sredozemlja. Samo nek pionirski bataljon na odseku ene same pehotne divizije poročajo, da je v letu 1943 položil na sredozemskem področju 102.532 min. Minska polja se razprostirajo kot zapornica od oporišča do oporišča in ščitijo za nasprotnika posebne primerne izkrcevalne kraje pred oklepniki in izkrcevalnimi četami. Istočasno so bile zgrajene na obalnih pasovih Sredozemskega morja ovire ter zidani metalci granat, ki ne ščitijo zgolj oklepne jarko, temveč tvorijo daleč v ospredju prvo zaščitno črto odpornih gnezdi, ki je zgrajena s topovi velikih in malih kalibrov. Angloameriško invazijo v zapadno in vzhodno Evropo čaka ogromna utrdba. Celotna fronta od Norveške preko Danske vzdolž nemške severne obale, ob Kanalu in ob Atlantiku je v dolžini okoli 5000 km ena sama utrdba z bunkerji in bojnimi položaji s tisočimi topov vseh kalibrov.

Solija, DNB. V sredo predpoldne so regenti sprejeli ministrskega predsednika Božilova.

Vsa Evropa živi in pade z Nemci

Berlin, 7. jan. DNB. Prestolniski jutranji tisk z dne 7. jan. ostro napada v »Pravdi« priobčeno sovjetsko stališče k vprašanju, ki ga je pokrenil Wendell Willkie v listu »New York Times« glede usode vzhodnih narodov. V »Pravdi« priobčena ugotovitev, da Sovjetska Zveza ve, kaj se tiče Finske, Poljske in balkanskih držav, kako naj z njimi postopa in ne potrebuje pri tem Willkieve pomoči, je že dovolj jasna, poudarja »Völkischer Beobachter« in ne dopušča več nikakih dvomov. List nato opominja, da Moskva že tudi prej ni dopuščala nobene debate o dejstvu, da je meja z leta 1941. samo ob sebi umevno izhodišče vseh nadaljnjih zahtev po »varnosti« conic. To je Stalin, tako pripominja list, brez dvoma tudi Churchill in Roosevelt jasno obrazložili na teheranski konferenci, katere izid je cenil angleški in ameriški tisk pred vsem po dejstvu, da se bodo Sovjeti smatrali v evropskih vprašanjih vezane na soglasje svojih zaveznikov. Zaželjena razdelitev Evrope v sovjetsko in angloameriško interesno področje se pa, kakor ugotavlja list, ni mogla uresničiti, ker je naravno ostal Stalinov cilj, da po vsej Evropi razplamti svetovno-revolucionarno zmago vsa Evropa živi ali pade.

dinamiko boljševizma in s tem uresniči odločilno etapo na potu osvajanja boljševiške svetovne države. Kaj namerava Krenel s Poljsko, je, tako podčrtava »Deutsche Allgemeine Zeitung«, prav tako jasno kot v Teheranu dana privolitev Churchilla in Roosevelta za ustanovitev boljševiške Poljske. Da pa moramo med to boljševizacijo računati s stokratnim Katynom na ozemlju bivše Poljske, to pa je samo po sebi umljivo.

Brutalni udarec, ki ga je »Pravda« zadala Willkieu in s tem obenem ameriški politiki, odkriva, kakor piše »Berliner Börsenzeitung«, ponovno zavest zmage, s katero je Stalin zapustil teheransko konferenco. Američani morajo, tako pripominja list, pošiljati oklepnike in živila, nimajo pa pravice dajati političnih nasvetov. To je položaj, ki je nastal po Teheranu in ki ga je Moskva odločena do skrajnosti izkoristiti. — Hladna pripomba, da Moskva prav dobro ve, kaj mora storiti z balkanskimi državami, Poljsko, Finsko in Balkanom, dokazuje, tako končuje list, kako prav ima Nemčija, ko vedno znova opozarja, da z nemško Evropi razplamti svetovno-revolucionarno zmago vsa Evropa živi ali pade.

Štiri mesece bojov proti balkanskim tolpom

Berlin, 6. jan. T. V boju proti komunističnim tolpom na zahodnem Balkanu so dosegli nemške čete v zadnjih štirih mesecih velike uspehe. Navzlic težkim omejitvami in vremenskim razmeram so mejskim in vremenskim razmeram so zadali oddelki vojske in orožja SS ob čisti uspešni podpori letalstva in vojnem mornarice komunistom nadalje težke udarce. V prostrana področja Balkana, ki so bila osvobodjena od terorizma, se vračajo danes od tolovajev izpropano in pregnano prebivalstvo v varstvo nemškega orožja.

Izgube tolovajev so bile v zadnjih štirih mesecih izredno velike. Nad deset tisoč jih je bilo zajetih in najmanj 30 tisoč ranjenih, dočim so imele tolpe nad 25.000 mrtvih. Če pa se računamo številno dezertirjev, potem lahko vidimo, da so komunisti od septembra lanskega leta zgubili nad 70.000 mož. V istem času je bilo na zahodnem Balkanu razoroženih 150.000 Badoglijevcev.

Občutne so tudi materialne izgube komunistov in Badoglijev izdajalcev. V tem času so zgubili nad 1200 topov, protiolepnih in protiletalskih topov in metalev min. Nadalje je bilo zaplenjenih 3000 strojne, nad 75.000 pušk in avtomatskih pištol, 100 oklepnih in izvidniških voz, 1400 osebnih in tovornih avtomobilov, 33 ladij in 8 letal. Tolpovji so tudi zgubili nad 7000 konj, mul in oslov ter velike množice vojnega gradiva, municije in sanitetnega materiala.

Vojaški položaj na zahodnem Balkanu se je tako v teh nekaj mesecih temeljito izpremenil. Na vzhodnem Jadrnu stoji na vseh važnih točkah nemška obalna straža in obrambne naprave širokega področja so bile povsod na novo izgrajene. S tem so razbile nemške čete, podprte od domačinskih oddelkov, upanja tolp, da bodo z izkoriščanjem težavnega ozemlja dobile v svojo roko Jadransko področje.

Titov fiasko pri Banjaluki

Zagreb, 6. jan. Okoli 200 ujetnikov in nekaj stotin mrtvih so izgube, ki so jih utrpeli Titovi komunistični tolovaji pri brezuspešnem napadu proti zahodnobosanskemu mestu Banjaluki. Pri tem Titovemu poskusu, da bi v naskoku zavzel kot bodočo prestolnico Hrvaške smatran Banjaluko, gre za pretekli tedni doživela tekoče udarce ter so bile celo Titove tako imenovane elitne čete uničene. Boljševiki so se na povelje, kakor je razvidno iz zaplenjenih listin, v zvezi z zavezniškimi načrti odločili osvojiti si Banjaluko. Njih poskus je bil preprečen, s čimer je bilo znova dokazano, da je slej ko prej brezuspešno sleherni prizadevanje tolp, da se borijo proti nemškim četam na jugovzhodu. Titova blamaža je toliko večja, ker je bil ponesrečen sunek proti Banjaluki na veliko najavljen s propagandno ofenzivo. Titov »osvobodilni oddajnik« in angleški radio ter komunistični letaki so poročali, da so v Banjaluki najtežji polučinjski boji, ki pomenijo razvoj »pomembnega« nemškega poraza. Dejstvo pa, da so bile v najkrajšem času Banjaluko napadajoče tolpe z najtežjimi izgubami tepene, dokazuje neresničnost komunistično zavezniške propagandne gonje. K temu pa se mora še dodati, da malenkostne nemške izgube niso v nikakem razmerju s številom padlih in zajetih tolovajev. Tako se je torej ta Titov napad, ki je bil očitno podvzet zgolj, da bi zakril težak poraz tolovajev, spremenil v pravi Titov fiasko.

Teroristični napad na Prijedor in Travnik

Zagreb, 5. jan. T. Hrvaški poročevalski urad javlja, da sta bili v zadnjih dneh teroristično napadeni poleg Splita tudi mesti Prijedor in Travnik. Zlasti je hudo trpel Prijedor, kjer so bombe zadale bolnišnico. Dosele je izpod ruševin rešili 25 otrok. Poleg tega je bilo tudi med civilnim prebivalstvom še 28 mrtvih in 110 ranjenih. V Travniku je bilo ubitih 30 ljudi, 300 pa ranjenih. Porušnih je bilo 12 hiš.

Spremembe v francoski vladi

Pariz, 7. jan. DNB. V »Službenem listu« so bila objavljena sledeča imenovanja: dosedanji državni propagandni tajnik Paul Marion je bil imenovan za državnega tajnika pri predsedniku vlade. Znani publicist in radijski govornik Philippe Henriot je bil imenovan za državnega tajnika za informacije in propagando.

Nadalje je bil minister za narodno gospodarstvo in finance Cathala poverjen začasno tudi s funkcijami državnega tajnika za prehrano. Na tem položaju bo nadomestil dosedanjega ministra Bonafousa, čigar ostavka je bila sprejeta.

Kratka poročila

Amsterdam, DNB. Kakor javlja angleška poročevalska služba, je izjavil v sredo nek komentator angleškega letalstva, da utegne Anglija še računati s težkimi udarci nemškega letalstva. Angleški strokovnjak je popolnoma odkrito rekla, da bi morali imenovati Anglijo deželo norcev, če bi se predajali upanjem, da nimamo nekega dne pričakovati težkega udara.

Berlin, DNB. Na svojem inspekcijskem potovanju o obrambnih napravah zasedenih zapadnih ozemelj si je general feldmaršal Rommel ogledal tudi na napad pripravljene divizije oklepnikov in oklepnih grenadirjev ter številne specialne oddelke.

Najpodlejšše sleparstvo v svetovni zgodovini

Sovražne izjave pred in po Badoglievi kapitulaciji

Berlin, 5. jan. DNB. Na primeru južne Italije razkazujejo britanski bogataši in dolarski imperialisti tako imenovano »svobodo in demokracijo osvobodjenih narodov«. Danes celo angloameriški tisk ne more več zamolčati, da so z angleškimi in ameriškimi zasedbenimi četami prišlo v deželo lakota, beda, epidemije in največja revščina. Kakšne obupne razmere vladajo med južnoitalijanskim prebivalstvom nam najbolje opisuje vojni dopisnik angleškega tednika »News Review«. Naj sam govori. »Poglejte danes na cesti, ki vodi iz Neaplja v Rim, na Vii Romi, na Italijo!« piše list.

»Pojdite enkrat po tej lepi cesti in doživeli boste, da vas bodo na vsakih petdeset metrov italijanski otroci in osemdesetletni starčki najmanj dvajsetkrat ustavili ter vas prosili za kako hrano. Na isti cesti boste srečali žene s svojimi okostnelimi, umazanimi, na pol sestradanimi otroki v naročju, ki bodo moletovala za skodelico špagetov.«

Zanimivo je, da teh obupnih razmer ne ugotavlja kak nemški novinar, temveč Anglež. Nihče torej ne bi mogel tega prezreti s trditvijo, da gre za zlobno propagando izmišljotino. Tu govori sovražnik sam, tu se razkrivajo angloameriški »poboljševalci« sveta. Vse njihove lepe besede o svobodni demokraciji, njihova obljubljanja, ki so spravila italijanski narod v kapitulacijo ter ga pripravila do izjave fašizma, so se sedaj pokazala kot podla laž in zavestna prevara. Nihče izmed političnih gangsterjev v Beli hiši in na Temzi ni nikoli resno mislil v južni Italiji znova vzpostaviti pravičnosti, ki so jo obljubljali. Ze vnaprej so si bili edini, da s to deželo ne smejo ravnati drugače, kot z vsemi drugimi deželami, ki so prišle pod oblast angloameriških izkoriščevalcev.

Primerjajmo vendar enkrat, kaj so Anglo-Američani Italijanom obljubovali, še preden so odložili orožje in preden je izdajalska Badoglieva klika prodala deželo angloameriškemu imperializmu:

»Zaupajte v vašo bodočnost. Vse se bo dobro izteklo. Korakajte za vašimi ameriški in angleškimi prijatelji naprej k svobodi, pravičnosti in miru!«

Pred kapitulacijo: »Mi vam bomo prišli takoj na pomoč z živili in drugimi rečmi, ki jih lahko dobavljamo.« (Angleški delavski vodja Tom O'Brien v radijskem govoru na italijanski narod po Reuterju z dne 28. junija 1943.) »Zedinjene ameriške države in drugi zavezniški imajo na razpolago dovolj živiliških zalog, da Italijane pametno prehranijo. Zavezniški imajo posebno velike zaloge pšenice. Vladni uradniki v Washingtonu izjavljajo, da bo oskrbovanje italijanskega prebivalstva z živili zelo olajšano, če Italija takoj in brez daljnjih bojov kapitulira.« (»New York Times« z dne 28. julija 1943.)

Po kapitulaciji: »Pod naslovom »Lakota prihaja« izjavlja uvodnik »Daily Express« dne 29. septembra 1943 sledeče: »Ne prihaja v poštev prehranjevanje Italijane, ki so bili do zadnjega še naši sovražniki. Mi jim nemoemo prihraniti kazni za njihov zločin, potem ko smo jih prisilili h kapitulaciji.« (»Globe-reuter« z dne 29. septembra 1943.)

V toj zvezi je več kot zanimiva primerjava prehranjenega položaja v Nemčiji in v državah, ki so zaveznice Nemčije, s položajem v tistih krajih, ki so jih zasedli Anglosasi. Nemške oblasti so storile vse, da bi se pridelek žetve povečal in to je bilo tudi na vseh področjih doseženo. Posledica tega je,

da dobiva prebivalstvo v petem letu vojne povečane obroke hrane in to ne samo v Nemčiji, ampak tudi drugod v deželah, ki jih ima zasedene nemška vojska.

Kako pa je v južni Italiji, kjer ljudstvo ne dobiva dovolj hrane in drugih najnujnejših življenjskih potrebščin, je dovolj jasno razvidno iz gornjega članka, kjer nam angleški in ameriški viri sami popisujejo žalostne razmere med tamkajšnjim prebivalstvom. Vse to nam otipljivo jasno dokazuje, kako so se Angleži ter Američani zgolj širokoustili pred zasedbo južnoitalijanskih pokrajin, ko bi morali ljudstvu resnično pomagati, pa so ga pustili na cedilu.

Mi Slovenci pa sami prav dobro vemo, kako postopa Nemčija v deželah, ki jih je zasedla nemška vojska. Po

Badoglievi izdaji je bila prva skrb nemških oblasti v naših krajih, zagotovitev zadostne prehrane. Kakor smo dobro videli, je bila preskrba z živežem in drugimi življenjskimi potrebščinami pri nas takoj točno in v redu izvedena. Pa ne samo to. Ne le da v redu dobivamo dosedanje obroke hrane, storjeno je bilo še več: sedaj so nam obroki hrane še povečani in to po zaslugi nemških oblasti, ki nam gredo v vseh pogledih na roko in nas stalno podpirajo, kjer se le da. Od nas za to ne zahtevajo nič drugega, kot da smo lojalni in da skrbimo po svojih močeh tudi mi, da se na tem prostoru ohranira red in mir, kar je tudi največja naša lastna potreba. Slovenci moramo biti za to velikodušnost nemških oblasti hvaležni ter to hvaležnost tudi dejansko pokazati. To je naša najosnovnejša dolžnost.

Poljska za Ameriko ni važna

Stockholm, 5. jan. T. Iz poročil švedskih listov »Dagens Nyheterja«, »Stockholms Tidningena« in »Svenska Morgensbladet« je razvidno, da tako v Londonu kot v New Yorku narašča bojazen zaradi neresljivosti spora med poljskim emigrantskim odborom in Sovjetsko zvezo. Po »Dagens Nyheterju« je najbrž večina ameriške javnosti mnenja, da Poljska za Ameriko ni nikako življenjsko važno vprašanje. »Svenska Morgensbladet« piše, da Poljaki v Londonu ter v Angliji izhajajoči poljski tisk nikakor niso pripravljeni odstopiti niti centimetra vzhodne Poljske. To poudarjajo zlasti v zadnjih dneh. »Dagens Nyheter« ugotavlja, da so v Londonu mnenja, da ni dobro, ker se poljsko-sovjetski odnosi niso premaknili s svoje mrtve točke. Po Edenovih sestankih s poljskimi politiki naj bi sedaj še Roosevelt in Hull pomagala pri sklenitvi sporazuma. Neko newyorško poročilo »Dagens Nyheterja« označuje zadržanje predsednika poljskega emigrantskega odbora v Londonu kot ogrožujoče. Poljski »ministrski« predsednik je namreč poskušal kar izsiljevalni manever proti Sovjetom. Cordell Hull je na tiskovni konferenci podal izjavo, da bodo v Washingtonu obirno obravnavali sovjetsko-poljsko vprašanje. Vendar poudarja londonski dopisnik »Stockholms Tidningena«, da je vprašanje, ali bo

Washington željam poljskih emigrantov bolj ustregel kot pa London.

Bern, 5. jan. T. V zvezi s »ponovno močno obravnavanjem poljsko-sovjetskim sporom« spominja zunanje-politični dopisnik lista »Suisse« na okoliščine prve sovjetske zasedbe vzhodne Poljske. List ugotavlja, da je bila takrat decimirana vojaška in duševna elita. O številnih vojnih ujetnikih od takrat naprej ni bilo več nikake vesti. Civiliste so odvlekli v Rusijo, kjer jih ni mogoče najti. Nato je prišla obupna tragedija v Katynskem gozdu in končno kot krona vsega javna objava načrtov sovjetske vlade, da hoče spremembo vzhodnih poljskih mej. Nato, kako se Sovjeti obnašajo in kako se bodo v tem vprašanju obnašali, bo opozorilo na to, kaj bi se zgodilo, ako bi rdeča armada lahko dospela tudi do drugih dežel.

Amsterdam, 5. jan. T. Radio London javlja, da se je tamkaj včeraj sestal poljski emigrantski odbor. Predsednik odbora je podal poročilo o položaju, nakar je pozval poljskega ministrskega predsednika, naj ukrene potrebne ukrepe. Stališče poljskega emigrantskega odbora glede sovjetskih načrtov bo v kratkem objavljeno. Zastopnik poljskega emigrantskega odbora v Washingtonu je obiskal državnega tajnika Cordella Hulla ter se z njim dalj časa razgovarjal.

Angleški teroristični bombniki so preleteli Švedsko

Stockholm, 7. jan. T. Švedski generalni štab je izdal uradno poročilo, po katerem je večje število tujih letal v noči na četrtek preletelo švedsko ozemlje. Rano zjutraj v četrtek je ponovno preletelo večje število tujih letal od vzhoda in jugovzhoda Švedsko. Švedska zračna obramba je na več mestih stopila v akcijo. Zaradi vremenskih razmer ni bilo moči videti letal.

To poročilo jasno dokazuje, da so angleška letala pri napadu na Štetin na poletu in odletu preletela švedsko ozemlje. Ta zaključek potrjujejo tudi »Stockholms Tidningena«, ki po uradni objavi generalnega štaba izrečno ugotavljajo, da so angleška letala preletela na svojem poletu in odletu švedsko ozemlje.

V neki vesti iz Aengelfholma v »Stockholms Tidningena« poročajo, da je neko tuje letalo odvrnilo pri Klippenu letake z nemškimi besedilom, ki so bili brezdvoma določeni za Nemčijo.

Sovjeti in mali narodi

Amsterdam, 5. jan. T. Reuter poroča iz Moskve, da je dal novoletni članek Wendella Willkija v »New York Timesu« v sredo »Pravdi« povod, da je ponovno

orisala sovjetsko stališče glede »politične integritete malih obmejnih držav«. »Pravda« piše: »Čas je že, da bi bilo vsakomur jasno, da takozvano vprašanje balkanskih držav predstavlja notranjo zadevo Sovjetske zveze. Kdor koli se zanima za to vprašanje, naj se spomni sovjetsko ustavo ter pomisli na to, da jo znamo ščititi. Kar se tiče Finske in Poljske, pa Sovjetska zveza že ve, kako je treba z njima postopati.«

Finska ne kapitulira

Stockholm, 7. jan. DNB. »Svenska Dagbladet« priobčuje interview s finskim finančnim ministrom Tannerom, v katerem je ta izjavil, da so vsi Finci enotni v pogledu, da za Finsko ne obstoja vprašanje brezpogojne kapitulacije. Cilj Finske je mir, ki jamči njeno bodočnost. Izjave moskovske konference pa niso imele nobenega vpliva na finsko zunanjo politiko.

V Bukarešti registriran potres

Bukarešta, 7. jan. DNB. Dne 5. januarja je ob 9.40.4 bukareški observatorij zabeležil potres, ki je bil v oddaljenosti okoli 900 km in ki je moral biti silovit.

Črna zgodba komunistično-savojskega ovaduha

Ogabni zločini Mohorja Leona in njegovih tovarišev, komunističnih konfidentov pri savojski kraljevi vojski, ki so ovajali nedolžne Slovence, jih pošiljali v internacijo in bili za zvezo med italijanskim kraljevim poveljstvom ter med komunisti

Ljubljana, 7. januarja.

Vsak dan se razpletajo nove niti, ki kažejo, kako tesno je sodelovala OF s savojsko vojsko in kako ogabno, hinavsko je bilo njeno govorjenje, da se bori proti tej vojski in oboja vsako sodelovanje z njo. Pred kratkim je policija prišla na komunističnega konfidenta pri kraljevski vojski Mohorja Leona. Zgodba njegovega delovanja dobro osvetljuje in razlaga ozadje dogodkov, ki so se pri nas odigrali leta 1942, ko so množice komunističnih nasprotnih ljudi morale iti v internacijo, komunisti pa so ostajali v Ljubljani in so se svobodno gibali po mestu.

S proslulim Rozmanom je začel

Mohor je že od začetka delovanja OF aktivno sodeloval pri njej. Šhajal se je za oficirja Kalcem, Bajcem in Rozmanom, najbolj razvitim savojskim konfidentom. Marca 1, 1942 je prišel v zapor. Tu je ostal do junija t. l., ko ga je Rozman spravil med konfidente. Konfidentov je bila takrat že cela kopica. Bili so sami ofarji, ki so vršili svoje delo po navodilih komunistične stranke. Poleg Rozmana in Mohorja so vršili to delo še Goran Leon, Mlakar Adolf, Vojska Stanislav, Kune, Fritsch itd. Samo 29. junija, ko so bile množice Ljubljancev na dvorišču »belgijske vojašnice, odkoder so tisoče mladine poslali v internacijo,

je bilo v tej vojašnici 24 konfidentov. Ti konfidenti so dajali tajna znamenja oficirju, ki je zbiral ljudi za internacijo, koga naj izpusti in koga »zašije«. Med vsemi konfidenti je imel glavno besedo Rozman. Ta je bil ljubljenski savojski oficirjev, kar je on rekel, to so je zgodilo. Mohor sam je spravil v internacijo okoli 60 nedolžnih ljudi.

Mohorjevo početje ob ofenzivi

Pri ofenzivi, ki jo je savojska armada izvedla 1. 1942 na Dolenjskem, so bili udeleženi tudi mnogi konfidenti. Mohor je bil pri štabu. Drugi konfidenti so bili bataljoni. Imeli so nalogo, obveščati komuniste o operacijskih načrtih vojske in reševati one komuniste, ki so bili v ofenzivi ujeti, kot »nedolžni«. Kot nedolžnega so označili vojskemu poveljstvu vsakega komuniste. Nasprotniki komunizma so morali biti sojeni kot komunisti. Če konfident za koga ni vedel, ali je komunist ali ne, ga je ovdal kot sumljivega, tako da je moral iti v internacijo.

Član »Ufficio«

Po ofenzivi na Dolenjskem je bil Mohor dodeljen na Corpo d'Armata in sicer na informacijski odsek Ufficio »I«, kjer se je udeleževal kapitan kr. obveščevalne službe. Tu je dobival podatke, ki so se jih komunisti s pridom posluževali. Šhajal se je v »Slonu« s komunistom Jesihom, kateremu je nosil informacije. Dal mu je n. pr. osebne po-

datke vseh poveljnikov vaških straž. Komunist, ki je držal z Mohorjem stalno zvezo, se je Mohorjevemu detektivu (ta je imel namreč stalnega detektiva) predstavljal za člana vaške straže. Za svoje delo je Mohor dobival nagrado v jedrski, pišči in denarju.

Pomagal je tudi spravljati iz internacije številne komuniste. Glede teh je dobival naročilo od komunistične stranke, da jih mora nujno rešiti, ker jih stranka brezpogojno potrebuje za delo v Ljubljani. Seveda je dobival za vse to tudi precejšnje nagrade v denarju od onih, ki so se na njegovo intervencijo vrnili iz taborišča.

Ogabne metode komunizma

Mohorjev primer jasno kaže, kako ogabnih načinov so se komunisti posluževali, da so odstranili svoje nasprotnike. S svojimi atentati so povzročili, da so se začele racije in množično pošiljanje ljudi v taborišča. Pri teh racijah so poskrbeli, da so bili internirani njihovi nasprotniki. Zraven pa so izrabljali trpljenje teh žrtv komunističnega ovadstva za svojo propagando. Vpili so, koliko morajo njihovi ljudje po taboriških trpeti za narodno stvar. Njihove laži se kažejo v vedno močnejši luči, postajajo vedno ogabnejše. Zato pa imajo tudi vedno manj ljudi, ki bi jim še nasledili in še dalje več odločnih nasprotnikov, ki bodo komunistični hinavščini napravili konec.

Za domovino, za edino...

(Misli ob razstavi galerije Obersnel)

Misli ob božični izložbi galerije Obersnel.

Živimo v silno resnih časih. V bolečinah umira stari svet, da naredi prostor novemu. A gorje nam, če bomo pod ruševinami starega sveta izgubili, četudi le za kratko dobo, vrednot, ki jih je izlila predoška duša. Kanjarjeva v zadnji »Podoobi iz sanj: mati, domovina, Bog«. Med bojem muze molče, so dejali Rimljani; v današnjem boju ni tako! Pogledjmo našega sovraga komuniste! So morda njegovo najhujše orodje puške? Nikakor ne! Mnogo več ljudi je ubil našemu rodu s potiskanim in poslanim papirjem. Zločinski izrabljanje najplemenitejših čustev — to je najtežje orodje naših komunistov. Uznemli so si umetnost in v njeni plemeniti obleki so približali svoje bločne ideale tudi poštenim ljudem. Danes sicer tudi ti vedo, da nekaj ni v redu, a še vedno se jim v glavah vrti od sladkega strupa.

Umetniki lika, vi, ki niste oskrbnili svojega poslanstva s službo vele-

zločinstvu, vi, ki ste ostali zvesti narodu, poslušajte prošnjo svojih rojakov! Vaše dleto naj kleče domovino — mater doloroso; vaš čopič naj nam pričara zarjo vstajenja našega rodu. Naj ob pogledih na vaša dela zaročijo meč v rokah borca, naj se v svetem zanosu orosi oko matere. Pa ne skrivajo teh umetnin! Naj jih gleda narod na vsak svoj korak, da bo vedel, zakaj se bori, zakaj dela! Izgine pa naj iz naših izložb vsa tuja navlaška: odlični helenistični kipci, slabi posnetki renesančnih umetnin, posrebljene figure iz rokokoja. Pa kaj, pogledjme enkrat sami na Gosposvetsko cesto! Keramike Kotarja Srečka: »Tepežkanje, koledniki, bohinjski sankci, belokranjska kočuharja. Menda ne bo nič dela, da to ni nov, vredna obdelave! In Pengovove Jaslice! Koliko slovenskih src zadrhti, ko sliši besedo »Jaslice«. Umetniku, ki črpa iz teh virov ne bo v strahu, da ga narod ne bi razumel. — Ko bo narod slavil dan zmage, bo posadil svojega najboljšega sina na častno mesto!

Oskrbite si že sedaj semena

Zadnja tri leta smo videli, kolikšnega pomena za prehrano prebivalstva mesta Ljubljane so mali vrtovi in njive, ki so si jih omislili mnogi ljubljanski prebivalci na prejšnjih neobdelanih parcelah ali na pustih travnikih. Mnogo večje bi bilo v mestu pomankanje in naval na živilski trg dosti večji, ako teh vrtov in njiv ne bi bilo; sicer pa v resnici tisti, ki vrtov nimajo, te kar zavidajo. Vsaj z zelečnjavo so preskrbljeni in dosti družini je, ki so si pridela krompir, fižol, paradižnike in druga živila doma.

Poleg drugih skrbí, ki jih imajo ti vrtinarji, kakor recimo, kje dobiti hlčevski in umetni gnoj ter drugo, je vsako leto najvažnejše vprašanje, kje dobiti dovolj zdravega semena. Toliko izkušenosti so vrtinarji že, da vedo, da se mora seme izmenjavati. Krompir je najboljši, ako ga dobimo za seme vsako leto iz drugih krajev; fižol in toliko občutljiv, strokovnjaki pravijo, da ne degenerira tako hitro, pač pa je priporočljivo menjavati seme za grah. Paradižniki v tem vprašanju ne povzročajo dosti skrbí, ker je seme zanje kmalu dobro, sicer pa malokdo vzgaja

sadiko sam, temveč jih po navadi meseca maja, ko je čas saditve, kupuje pri ljubljanskih vrtinarjih. Težje pa je vprašanje semena za repo, redkev, zelje, kapusnice sploh, za peso, korenje, zlasti pa za solato. Lani smo svetovali, naj bi tudi mali vrtinarji poskušali nekoliko semena pridelati doma. Vendar je za to treba dosti izkušenj in znanja, pa tudi prostora in celo toplih gred. Doslej smo ta glavna semena dobivali iz Italije, vprašanje pa je, če nas bo mogla Italija prihodnjemu pomlad in vse leto oskrbeti s semenom. Furlanija sama na primer semena za repo in druge okopavane ter za zelje nima, ima pač samo za solato in za čebulo. Izgleda, da bo prihodnje leto velika stiska za seme vsake vrste, seveda, ako se ne omogoči uvoz iz severnih krajev, zlasti iz Štajerske in z Gorenjske. Tudi ljubljanskemu podnebju bolj prija semena s severa kakor iz Italije. Dobro bi bilo, kar svetujemo vsem malim gospodarjem, da si že sedaj omislijo najbolj potrebne vrste semen, kajti prihodnje leto bo za njimi, kakor vse kaže, izredno veliko povpraševanje. Za fižol so si mnogi mali gospodarji že preskrbeli od lastnega pridelka, kar bo tudi dobro. Za grah pa kaže, da ga bo mogla dobaviti v dovoljni količini. Seme za zelje je najboljšje iz Spodnjega in Zgornjega Krasja in je upati, da ga bo prihodnje leto dovolj, sicer pa naši vrtinarji po večini kupujejo pri vrtinarjih sadike.

Gospodarstvo

Nova valuta na Filipinih. Filipinski parlament je sklenil dva nova zakona in sicer o uvedbi posebne filipinske valute in o ustanovitvi posebne filipinske narodne banke. Nova filipinska valuta bo peso, razdeljena na 10 centavos.

Iz združnega registra. Pri Gostilničarski nabavljalnici zadrugi za Ljubljansko pokrajino v Ljubljani, zadr. z om. j., je bil izbrisan pooblaščenec Petela Anton, vpisan pa Hafner Anton, poslovodja. — Pri Vzajemni posojilnici v Ljubljani, zadr. z om. j., je bil izbrisan član upravnega odbora Martinčič Avgust, vpisan pa Mašič Pavel. — Zaradi končne likvidacije je bila izbrisana Kmetijska živinorejska zadruga »Ekonom«, z. z. o. j. v likvidaciji v Ljubljani.

Prodaja gradbenega materiala na Hrvaškem. Hrvaška vlada je postavila pod državno nadzorstvo vsa podjetja, ki se pečajo s proizvodnjo gradbenega materiala. Ravno tako je pod prisilno prodajo zaloga gradbenega materiala, ki se nahaja pri proizvajalcih, trgovcih in zasebnikih iz spekulativnih razlogov. Cement, opeka in steklo so morajo proizvajati predvsem za javno potrebo in v no gospodarstvo, pa tudi prodajati in porabljati samo v ta namen.

Naredba o preskrbi prebivalstva s kuhinjsko in živinsko soljo in z vžigalicami

Na podlagi kr. ukaza z dne 19. maja 1941, št. 415, Službeni list št. 455-75, uzakonjenega z zakonom z dne 8. avgusta 1941, št. 904, Službeni list št. 456-75 ter na osnovi št. 1. naredbe o upravljanju ljubljanske pokrajine z dne 20. septembra 1943, št. 4, Službeni list št. 273-86 iz l. 1943, odrejam:

§ 1. Preskrba prebivalstva ljubljanske pokrajine s kuhinjsko in živinsko soljo ter z vžigalicami izvršuje začasno Samostojna monopolna uprava ljubljanske pokrajine.

§ 2. Veliko prodajo kuhinjske in živinske soli ter vžigalice v ljubljanski pokrajini prevzame Prehranjevalni zavod (»Prevod«) v Ljubljani.

§ 3. Samostojna monopolna uprava v ljubljani in »Prevod« določita sporazumno vse potrebno glede prevzema in izvrševanja velike prodaje v § 1. navedenih monopolnih predmetov.

§ 4. Sedanjim zakupniki velikih prodaj soli in vžigalice morajo napraviti s Samostojno monopolno upravo obračun glede prevzetih količin blaga ter preostale zaloge izročiti »Prevodu«.

§ 5. Ta naredba stopi v veljavo z dnem objave v Službenem listu šefa pokrajinske uprave v Ljubljani.

Ljubljana dne 31. decembra 1943.

II/Z št. 3572/4.

Prezident pokrajinske uprave:
Div. general Rupnik.

Boris Kidrič težko ranjen

Rakek, 7. januarja.

Po vesteh, ki prihajajo z Rakeka, je bil Boris Kidrič pri nekem spopadu v Istri težko ranjen v ramo. Zadel ga je rafal iz strojnice. Rana je tako težka, da je Kidrič prosil tovariše, naj ga ustrele, ker ne more več prenašati bolečin. Sedaj leži nekje v okolici Bagnog polja pod notranjskim Snežnikom v neki komunistični bolnišnici.

Pojasnilo

Komunistična in ofarska propaganda, ki jo objavlja našega dokumentarnega članka na četrtkovni strani »Slovenca« pod naslovom »Pravi obraz Osvobodilne fronte« zelo boli, govori sedaj, da navedbe članka niso točne in da so le ponoven prepis listin in člankov, ki jih je »Slovenec« in tudi drugi listi že prej objavili. Ves material tega članka pa sloni izključno na spisih komunistične literature in tako predvsem na knjižicah: »Partija v Vojsci«, izdal Centralni komitet Komunistične Partije Hrvaške (zaplenjeno pri Belih Vodah na Notranjskem decembra 1942) ter »Narodno osvobodilna vojska in Partija«, izdal Pokrajinski komitet KPS za Gorenjsko in Koroško 1943 (resnični poslovnik kom. stranke v NOV).

Razdeljevanje tobačnih izdelkov

V zvezi z uvedbo tobačnih nakaznic obvešča monopolna uprava, da veljajo glede oddajanja tobačnih izdelkov na potrošnike do nadaljnjega sledeči predpisi:

1. Na en (dvoedevni) odrezek tobačne nakaznice dobe moški 20 gramov, ženske 10 gramov tobačnih izdelkov. Cigareta se računa za 1 gram cigara za 5 gramov.

2. Odrezki se smejo izkoristiti samo v tekočem mesecu.

3. Cigarete in cigare se smejo nabavljati največ za 6 dni naprej.

Rezan tobak in nosilnjak se prodaja samo v izvirnih zavitkih po 20, 50 in 100 gramov proti ustreznemu odrezkom.

Žvečilni tobak se oddaja po rebrih na 4 odrezke za ceno lir 6.25.

Povratniki Tobaka...

Verordnung über die Ausübung der Jagd in der Operationszone

Art. 1. Die Ausübung der Jagd wird den Jagdberechtigten mit sofortiger Wirkung wieder freigegeben.

Von der Jagdausübung ausgeschlossen sind die Gebiete, die zu Sperrgebieten erklärt werden.

Art. 2. Zur Ausübung der Jagd werden unter Vorbehalt jederzeitigen Widerrufs nur diejenigen Jagdberechtigten zugelassen, die im Besitze einer Erlaubnis zum Führen von Jagdwaffen sind, die nach dem 25. November 1943 ausgestellt worden ist.

Art. 3. Anträge auf Ausstellung der Erlaubnis zum Führen von Jagdwaffen sind bei dem zuständigen Präfekten einzubringen.

Die Entscheidung des Präfekten ist unanfechtbar.

Triest, den 26. November 1943.

Der Oberste Kommissar:
Rainer e. h.

Naredba o izvrševanju lova

Člen 1. Izvrševanje lova se lovskim upravičencem s takojšnjo veljavnostjo zopet dovoljuje.

Glede izvrševanja lova so izvzeta ozemlja, ki so bila proglašena za zaprta.

Člen 2. Lov smejo izvrševati, ob pridržku preklipa kadar koli, samo tisti lovski upravičenci, ki imajo po 25. novembra 1943 izdano dovoljenje za nošenje lovskega orožja.

Člen 3. Prošnje, da se izda dovoljenje za nošenje lovskega orožja, je vložiti pri pristojnem prefektu.

Odločitev prefekta je neizpodbitna.

Trst dne 26. novembra 1943.

Vrhovni komisar:
Rainer s. r.

»Adriatisches Küstenland« Verordnung über die Regelung der Bezüge der Bediensteten des öffentlichen Dienstes

Auf Grund der mir erteilten Ermächtigung verordne ich folgendes:

Art. 1. Mit Wirkung vom 1. Dezember 1943 werden die Bezüge sämtlicher Staatsbeamten u. Staatsangestellten sowie der im öffentlichen Dienst der Provinzen, der Gemeindeverwaltungen u. der staatlichen und halbstaatlichen Einrichtungen beschäftigten Beamten und Angestellten um 30 v. H. erhöht.

Art. 2. Die Erhöhung nach Artikel 1. ist auch auf sämtliche zusätzlichen Bezüge (Teuerungszuschläge, Familienentschädigungen usw.) und auf alle Ruhegehaltsbezüge zu zahlen.

Art. 3. Jede weitergehende Änderung der in Artikel 1. und 2. festgelegten Bezüge ist untersagt und rechtswirksam.

Triest, den 10. Dezember 1943.

Der Oberste Kommissar:
Rainer e. h.

Naredba o ureditvi prejemkov uslužbencev in prejemnikov pokojnin iz javne službe

Na podlagi danih mi pooblašči odreja sledede:

Člen 1. Z veljavnostjo od 1. decembra 1943 se prejemki vseh državnih uradnikov in državnih namestnikov kakor tudi uradnikov in namestnikov v javni službi pokrajini, občinski in uprav ter

Vrhovni komisar:
Rainer s. r.

Fant z jasnim čelom

Borcu Martinu Benku v spomin

Tisti zadnji večer, ko si bil med nami, smo se pogovarjali pozno v noč, kakor da bi slutili, da se poslovljamo od Tebe. Šel si vesel in nasmejan, šel si Ti, ki smo Te imeli radi zato, ker si nam bil skoraj simbol: fant, ki gleda z jasnim čelom v daljavo, ki mu senca smrti, v kateri smo vsi, nikdar ne prežene segavega nasmeha z obraza. Šel si zgodaj jutraj, opoldne pa so te tovariši prinesli mrtvega in mrzlega na nosilnicah iz vej... Kaj si pač mislil, naš dragi fant, v tistih poslednjih trenutkih, ki si umiral na vlač-

Krivi preroki

4. ako krst dece ni veljaven, je skoraj vse krščanstvo skozi vsa stoletja bilo nepravilno krščeno. To bi morali trdit adventisti, ako bi poznali kaj logike. Morda se oglasi kateri v tem smislu. Potem pa nastane za njihovo sekto samo nova težava: Kristus je namreč obljubil svojo večno navzočnost v občestvu vernikov pod apostolskim vodstvom... In morali bodo zahtevati to to.

b) Obred krsta. (Polivanje ali potapljanje.)

Simbol potapljanja in dviganja iz vode je pač najprimernejši za predstavo, da se je namesto starega začelo novo življenje. (Rim. 6, 4.). Zakramenti so »znamenja«, ki predstavljajo kaj svetega in predstavljeno istočasno posredujejo. V tem primeru novo življenje v milosti. Pa celo po modrovnanju in priznanju adventistov pomeni krst tudi »spiranje grehac, čiščenje, to se pravi — ista reč more biti »prerojenje«, pa tudi »izbris grehac. Za znamenje tega je torej primerno potapljanje (in dviganje) kakor tudi spiranje (polivanje).

Zato je že v apostolskih časih nastal način obreda po razmerah. Skoraj da smemo dvomiti, da bi bila tista množica 3000 ljudi, ki se je dala v Jeruzalemu za binkost krstiti (Ap. dela 2, 41), šla vsa v vodo. Dvomiti smemo tudi o vsej rodbini filipskega ječarja, da bi bila storila tako. Saj so se vsi člani nepričakovano naglo odločili za krst in so ga ponoči kar doma, v hiši, opravili. (Ap. dela 16, 33.)

»Nauk dvanaestorice apostolov« je bil zapisan v apostolskem času. On navaja za pravilo: »Ko ste (krščenci) primerno pončili, krstite v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha v tekoči vodi. Ako pa ni tekoče vode, krstite v drugi vodi; če ne moreš v mrzli, v topli. Ako ni ne ene ne druge, zlij trikrat vodo na glavo v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha.« Tak je bil cerkveni red v apostolskih deželah. (Sirija, Palestina.)

Tako so delali tudi potem cela stoletja, in na iztoku je še danes tako. Na zapadu je bilo potapljanje še daleč v srednji vek pravilo. Stari baptisteriji (kapelice-krstilnice) še spominjajo na obred. V milanski nadškofiji delajo še danes tako. Irski misijonarji so sploh tako krščevali. V Sankt Gallenu v Švici se je držal običaj do 11. stoletja. Tomažu Akvincu je potapljanje navadna oblika. Polagoma pa se je ta obred gubil, uveljavljalo se je polivanje. Današnje cerkveno pravo (Can. 739) pripušča oba načina. (Dalje.)

državnih in poldržavnih ustanov zvišuje za 30 odstotkov.

Člen 2. Povišek po členu 1. se mora plačevati tudi na vse dodatne prejemke (draginske doklade, rodbinske doklade itd.) in na vse pokojninske prejemke.

Člen 3. Vsakršno drugo zvišanje v čle- nih 1. in 2. določenih prejemkov se pre- poveduje in je pravno neveljavno.

Trst dne 10. decembra 1943.

Vrhovni komisar:
Rainer s. r.

S Spod. Štajerskega

Ljudska prosveta v Mariboru bo priredila v januarju niz predavanj. 6. januarja je govoril dr. Tomashek s tehnične visoke šole v Monakovem o današnjem poznavanju materije in sile. Učiteljica meščanske šole Maierisch iz Gradca bo 10. in 17. januarja predavala o štajerski narodni noši. O hormonihi bo predavala 12. januarja dr. Graupner iz Monakovega. 13. januarja bo ital. prof. Endres iz del Hansa Carossa. 19. januarja bo predaval docent dr. Schneefuss z graške univerze o prvi in drugi svetovni vojni. 15. januarja bo otroška prireditelj s pravljicami, konec meseca pa bo predaval Feliks Skorpik o Richardu Wagnerju.

Sportniki iz Trbovlj, ki so si zlasti v nogometu lani priborili lep sloves, so imeli skupen sestanek. Na sestanku je bila izrečena zahvala za lepo sodelovanje s štajersko domovinsko zvezo in oblastmi. Posebna zahvala je bila izrečena ravnatelju dr. inž. Köllnerju.

Dveletnica trboveljskega simfoničnega orkestra. 1. januarja sta minili dve leti, odkar je vodja okrožne glasbene šole v Trbovljah, glasbeni ravnatelj Konrad Štekl ustanovil trboveljski simfonični orkester. Orkester sestavljajo največ delovni Trboveljanci, večino med njimi pa imajo seveda rudarji.

Hrabri Spodnještajerci. Z železnim krizežem druge stopnje so bili na vzhodnem bojišču odlikovani naslednji Spodnještajerci iz okrožja Maribor-okolice: Anton Ondič, Avgust Obrovnik in Jožef Gorjup.

Brezvestnost črnoborzijancev

slovenskih fantov-domobrincev in do neba povzdigovala komunistične roparje v hribih. Kakšna ironija! Iste neumnice zapeljane ljubljanske dame, ki so morale zaradi komunističnega rovarjenja hoditi iz mesta, nakupovat moko po črnoborzijskih cenah, te dame so dovoljenje oblasti zlorabljale za komunistično propagando. Ni še dober mesec, kar se je godilo vse to.

Kasneje ljudje, ki so bili znani zaradi komunističnega prepričanja, zvečne niso mogli več dobiti propustnice za pot čez blok. Zato so ubrali drugo taktiko. Delali so prošnje za svoje otroke in so jih pričeli pošiljati v Trst in Postojno. Dvanajst do petnajstletni otroci hodijo z velikimi veslami na pot in se učijo oduševstva. Po poti so brez vsakega nadzorstva in počenjajo kar hočejo. Tako se včasih godijo nezasišane stvari. Brezvestni starši, ki pošiljajo svoje otroke v take moralne nevarnosti, si nalagajo veliko odgovornost. S tem početjem je do- sojen višek umazanosti pri črni borzi: združuje se mnogokrat umazano dobičkarstvo s komunistično propagando in s kvarenjem mladine.

Džingiskanovi Mongoli na pohodu

Ko se je tako v miru razgledoval, je prav za prav čisto za res opazil, da posebnega opazila ne bi več mogel najti. — Pa menda usoda s tem ni bila zadovoljna.

Pred nekako 20 leti se je prvič odpravil na bojni pohod proti kraljestvu Hija, proti deželi tolovajev in razbojnikov, ki je na njegova stara leta ležala še skoraj v sredini svetovnega mongolskega cesarstva. Vsekar bi moral v tej deželi vsaj sedaj že vladati mir. Prebivalci kraljestva bi morali sami po sebi že biti postali spodobni in pošteno državljanji. Toda neprestano se je valila v to deželo neopretrgana reka priselencev iz Kitajske. Ti izseljenci so bili seveda sami taki, ki jih tudi kitajska domovina ni več marala. Bili so sami tatovi, tolovaji, morilci, roparji, ubegli kaznivci in podobna svojata.

Hudo nevoljen je bil vedno Džingiskan, kadarkoli je zvedel, da so se v kraljestvu Hija zopet ponovili napadi na karavane, da so postale ceste za potnika zopet zelo nevarne. In to kljub temu, da je že pred 20 leti s svojo vojsko odkorakal tja, da bi napravil red

v vsej deželi in na njenih cestah in da bi vse tolovaje za vedno poslal v krovno deželo. Zato ni nič čudnega, če je bil Džingiskanov ponos užaljen, da o trgovskih razlogih ne govorimo. Saj so bile ceste v državi Hija najvažnejša prometna zveza med Perzijo in Kitajsko in je tekel po njih ogromen tovarni promet. Predpogoj za vse to pa je bila seveda varnost, pa naj je vladal v deželi že kdor koli. Poleg tega Džingiskanu ni bilo všeč, da so v kraljestvu Hija prav uspešno posegali skrivnostni verski vplivi iz sosednjega Tibeta. Razne skrivne verske ločine so razpredale po tej deželi svoje mreže in temu je bilo treba dokončno napraviti konec. Tudi stari domači kralji mu je vsaj na tihem gotovo skušal nagajati.

Tega težavnega posla pa res ni mogel prepustiti svojim sinovom, pa tudi ne svojim izvršnim generalom. To je bila prav naloga za njega. Zato se je odločil, da bo sam prevzel vrhovno poveljstvo. Ukaz o mobilizaciji je kar prešinil vojske, ki so komaj čakali novih podvigov. V noči pred odhodom pa so vznemirile težke sanje Džingis-

kana in ga navdale s smrtnimi slutnjami. Takoj zjutraj je zato sklical sinove in jim razodel, da sluti svojo bližnjo smrt in da s tega zadnjega pohoda ne bo več prišel živ domov.

In s takimi črnimi mislimi je začel očistiti akcije v kraljestvu Hija. Prav zato pa je postal ta pohod za prebivalstvo nekaj strahotnega. Džingiskan se je namreč odločil, da bo brezpogojno očistil deželo in jo šele tako izročil svojim sinovom.

Tako je postal ta pohod najgroznejši in najbolj krvavi pohod, kar jih je vodil kdaj Džingiskan. In podvig je posekal po grozotah vse, kar so mongolski vojskaki do tedaj doživeli. Do odločilnega čiščenja je prišlo na zaledenem veletoku Huingho. 500.000 ljudi je izgubilo tedaj življenje in daleč naokrog po bojišču so ležali mrtlici.

Džingiskan pa si je hotel priti še na jasno, če kdo morda vendarle ne živi v teh ogromnih kupih samih mrtličev. Ko je bilo mesarsko klanje končano, je zato naročil, naj vsem mrtičem odsekajo glave in jih zlože v piramide.

Kakor vedno po bitkah in pokoljih, so tudi po tem čiščenju Mongoli natančno prešteli vse pobite nasprotnike. Imeli so zato enostavno poštevanko. Na

vsakih tisoč mrtvakov so vedno privezali po enega na kol, zabiti v zemljo. Privezali pa so ga z glavo navzdol.

Tako je tudi kralj Hije, ki je došel še vedno nekoliko kljuboval in nagajal Džingiskanu, zgubil svoje pristaše, vojsko in deželo. Ostalo mu je le glavno mesto, in to je bilo res tudi za Džingiskana nezavzetno.

Džingiskan se je penil od jeze. Še vedno je mislil, da se mu bliža konec. In pred koncem je hotel videti konec prestolnice države Hija. In to za vsako ceno! Vse je poskušal, kar se je le dalo. Najprej je grozil, nato pa obljubljal. Zaman. Kralj v svoji trdnjavi še v sanjah ni mislil na to, da bi prostovoljno izročil prestolnico.

Tako je obsedel Džingiskan v puštinji pred nezavzetimi trdnjavskimi zidovi, čakal in pretehtaval načrte za bodoče bojne pohode. Zavedal se je, da bodočih pohodov sam ne bo več vodil. Zato je hotel vsaj pripraviti podrobne načrte zaupne. Tako je oblegal noč in dan prestolnico, ne da bi skušal napasti. V svojem šotoru pa je na obleganje skorajda pozabil, saj mu je prišla na misel še veliko važnejša zadeva.

Ta tako važna zadeva, ki mu je že tolikokrat grenila življenje in ki mu je dala že tudi toliko dela, se je imeno-

vala — Kitajska. Polnih dvajset let si je z nedopovedljivo žilavostjo skušal podvreči ta čudna, z dolgimi kitami ozajšana bitja. Celih dvajset let so mu ti čudaki delali preglavice. In tudi v dvajsetih letih jih ni mogel popolnoma ugnati. Sedaj tu, sedaj tam je vzplamtel nenaden upor. Sedaj se je uprlo to, sedaj drugo podjarmljeno mesto. Skoraj vsako leto so kar iznenada začele nastopati odločne kitajske tolpe, oborožene do zob, in so presneto znale greniti življenje mongolskim posadkam. Ob teh premislekih so začeli Džingiskanu ščemeti že stari, od putike zatekli prsti: odločil se je. Tako bo napravil, kakor je pravkar naredil v kraljestvu Hija. Ukrotil bo tudi Kitajsko. Pobol bo vse Kitaje, potem bo pa mir.

Njegovi generali so bili od sile navdušeni nad to domisljo. Najzgovornejši med njimi je ob tem načrtu imel takoj plameteč govor, ki je še bolj podžgal starega kana. Predlagal je Džingiskanu, naj se temu kitajskemu zmaju z enim samim zamahom odsekajo vse glave; naj se napravi veličasten konec. Iztrebi naj se prav vse prebivalstvo, od malega do velikega, od moškega do ženskega. Prav vse. Iztrebiti jih je treba z znanstveno natančnostjo v dobesednem pomenu.

(Dalje.)

Uslužbeni davek in samoupravne doklade

Davčna uprava v Ljubljani razglasa: Vsi delodajalci, ki zaposlujejo povprečno nad 20 uslužbencev, morajo plačevati uslužbeni davek mesečno in ga predpisanim seznamom odvajati do 15. prihodnjega meseca davčni upravi. — Istotako morajo mesečno plačevati uslužbeni davek tudi države in samoupravne institucije in osebe ter podjetja, ki so načeloma zavezane družbenemu davku, četudi so ga trajno ali začasno oproščene.

Vsi delodajalci ki morajo mesečno plačevati uslužbeni davek, morajo do 25. t. m. to pismeno javiti davčni upravi.

Ostali delodajalci pa morajo plačevati uslužbeni davek četrtletno in ga s predpisanim seznamom odvajati davčni upravi do 15. aprila za 1. četrtletje, do 15. julija za 2. četrtletje, do 15. oktobra za 3. četrtletje in do 15. januarja za 4. četrtletje.

Uslužbeni davek mora delodajalec odtegniti ob vsakem izplačilu plač ali mezd in ga mora hraniti do odvoda davčni upravi. — Samimk nameščencem, ločenim, vdovcem brez otrok, vsem v starosti od 30 do 60 let morajo službodajalci poleg uslužbenskega davka odtegniti in odvajati tudi samski davek po tabeli, ako presegajo prejemki 950 lir mesečno.

Samoupravne doklade se ne plačujejo na sledeče uslužbenčeve prejemke: brez otrok do vključno 1596.— lir mesečno, ali 387.60 lir tedensko, z 1 otrokom do vključno 1615.— lir mesečno ali 392.35

lir tedensko, z 2 otrokoma do vključno 1634.— lir mesečno ali 397.10 lir tedensko, s 3 otroci do vključno 1653.— lir mesečno ali 401.85 lir tedensko s 4 otroci do vključno 1672.— lir mesečno ali 406.60 lir tedensko, s 5 otroci do vključno 1691 lir tedensko ali 411.34 lir tedensko, s 6 otroci do vključno 1710.— lir mesečno ali 416.10 lir na teden.

Uslužbeni davek na gori navedene prejemke znaša mesečno 86.64 lir, tedensko pa 21.66 lir ter je prost samoupravnih doklad. Ako pa so prejemki višji in se plačuje na iste več kot 86.64 lir mesečno ali 21.66 lir tedensko davka, tvori presešek osnovno za odmero samoupravne doklade.

N. pr. Za uslužbenca brez otrok znaša mesečna plača 1720 lir, uslužbeni davek znaša na ta znesek 101.08 lir manj 86.64, ostane 14.40 lir, kateri znesek je potrjen samoupravni dokladi.

Dokler ne bo znan odstotek samoupravnih doklad se plačujejo iste po lanskotnih višini, ki znaša 165%.

Pri prejemkih preko 20.000 lir letno, se plačuje še mestna socialna davščina po dosedanjih tabeli. — Prispevek za obrambni in bednostni sklad se plačuje po dosedanjih izmeri.

Davčnih knjižic letos ni treba predlagati davčni upravi v pregled, pač pa naj jih hranijo delodajalci za pregled po finančni kontroli. — Pripomočki za izračunavanje in tiskovine za odvod davka se dobe pri davčni upravi Ljubljana mesto, Vodnikov trg 5 v sobi 7, II. nadst.

Opozorilo hišnim lastnikom

Vsi oni lastniki hiš, ki imajo iz katerega koli vzroka prazno stanovanje ali lokale na dan 1. januarja 1944 se opozarjajo, da prijavijo v smislu čl. 40. zak. o neposr. davkih prazno stanovanje najkasneje do 14. januarja 1944. Kdor ne vloži prijave v tem roku, bo izvršen edip zgradarine zaradi praznega stanja šele od dneva, ko bo davčna uprava prejela prijavo. — Prijavo, spisano na taksem papirju po 6 lir, je oddati pri davčni upravi.

Za delojemalce gostin. stroke

Sindikata delojemalcev gostinske stroke opozarja vse svoje člane kakor tudi vse pomožne osebe, zaposlene v gostinskih obratih, da opozori svoje delodajalce na prijavo, ki jo je vložiti na Preved za odobritev dodatnih živilskih kart. Verjetno je, da je mnogo članov Sindikata delojemalcev gostinske stroke prezrlo to prijavo, ki je predpogoj za dodatno živilsko nakaznico. Zato naprošamo vse prizadete naše člane kakor tudi vse ostale osebe, zaposlene v teh obratih, da v čim krajšem roku gospodari izvršijo to prijavo na Preved. Prijava za dodatno živilsko nakaznico mora vsebovati seznam (najboljše v tabelirani obliki) vseh zaposlenega oseba s sledečimi podatki: Ime in priimek, očetovo ime, rojstni podatki, ime družinskega poglavarja, stanovanjski naslov, delo, ki ga opravlja. Tako sestavljen seznam naj potrdi delodajalec s podpisom in pečatom. Naprošamo vse prizadeto pomožne osebe, da v lastnem interesu opozori svoje delodajalce na to prijavo, ki jo je treba čimprej oddati na Prevedu.

Kaznovana malomarnost pri zatemitvi

V dobi od 26. decembra 1943 do 4. januarja 1944 so bile kaznovane zaradi prekrška zatemitvenih predpisov sledeče osebe: Marinčič Angela, frizerka, Vošnjakova 10; Bajda Marija, trgovka, Pred škofijo 16; Milnar Jurij, trgovec, Vodnikov trg 3; Sevnig Marjan, trgovec, Stari trg 7; Travn Pavla, trgovka, Vošnjakova 4; Kosanovič Nazin, slaščičar, Mestni trg 17; Žan Ivan, mesar, Bohoričeva 11; Baže Anton, gostilničar, Marenčičeva 3; Bonuš Boža, trgovka, Selenburgova 7; Polajnar Leopold, kavarar, Sv. Petra nasip 1; Bahovec Srečko, trgovec, Kongrešni trg 4; Medved Duša, zasebnica, Puharjeva 5-V. (še drugi kaznovani); Vidmayer Katarina, zasebnica, Grubarjevo nabrežje 16; dr. Jože Tušnj, Gledališka 14-IV.; Mahkota Marjeta, trgovka, Gosposvetska 10; Slamič Franc, restavrat, Gosposvetska 6; Tušar Antonija, pekarni, Medvedova 30; Možina Alojzij, trgovec, Sišenska 61; Kačar Franc, trgovec, Vodnikova 57; Skanjeti Valentin, arhitekt, Selenburgova 6-L; Zevnik Katarina, mesarica, Ciril-Metodova 41; Fužan Marjan, drogerist, Stritarjeva 6, in Somnitz Emil, urar, Sv. Petra cesta 16.

Iz Novega mesta

Naročniki SLOVENCEVE KNJIZNICE naj osebno dvignejo nagradno knjigo »MARTINA KRPA« v SLOVENCEVE podružnici.

Največje veselje bo mladim in starim napravil lepi roman z 200 slikami

»IVANHOE«

Dobite ga v vseh knjigarnah, pa tudi v uredništvu »Slovenec«.

Dramsko gledališče

Sobota, 8. januarja, ob 16.30: »Robinson ne sme umreti«. Premiera. Red Prvi.

Nedelja, 9. januarja, ob 16: »Robinson ne sme umreti«. Izven. Cene od 22 lir navzdol.

Ponedeljek, 10. januarja: Zaprto.

Premiera v Drami. »Robinson ne sme umreti« je naslov Forsterjeve tridejanske mladinske igre, katere premiera bo danes, v soboto, ob 16.30. To delo ima vzgojno jedro in je namenjeno odraslejši mladini. Zgodba se suče okrog rokopisa Defoejeve knjige »Robinson Crusoe« in njenega učinka na mladino. Izredno prisrčna vsebina izdaja ljubezen do vredne knjige in njenega pisatelja. V glavnih vlogah: Gregorin, Vlad, Skrbinašek, Drenovec, Levartjeva, Rakarjeva, Bitene, Verdonik, Gorinšek, Kraljeva, Nakrst, Nablocka i. dr. Režiser prof. Sest.

Operno gledališče

Sobota, 8. januarja, ob 16: »Melodije areca«. Izven. Cene od 36 lir navzdol. Predstava v korist Zimske pomoči.

Nedelja, 9. januarja, ob 16: »Trubadur«. Izven. Gostovanje tenorista Ivana Francila. Cene od 36 lir navzdol.

Ponedeljek, 10. januarja: Zaprto.

Reprija izvršne slovenske operete »Melodije areca«, delo skladatelja J. Gregorica in libretista H. Stepančiča bo danes, v soboto, ob 16. Delo je zelo živahno in sodobno. Dejanje se godi v veliki modni hiši za časa modne revije in poleti na Bledu v enem največjih hotelov. Tenorsko partijo bo pel Drago Čuden, ostala zasedba običajna. Digital bo kompozist J. Gregore, režiser E. Frelj, koreograf inž. Golovin. Predstava bo v korist Zimske pomoči.

Zaradi obolenosti Vekoslava Janka je morala biti v četrtek, 6. t. m., predstava Verdijevega »Trubadurja« odpovedana. — Vstopnice, ki so bile kupljene za to predstavo, veljajo za nedeljo, 10. t. m., ko se uprizar »Trubadur« z gostom Ivanom Franciom. Opozarjamo, da bo Franciovo gostovanje v »Trubadurju« za ves abocina in tudi izven, tako da bo občinstvo imelo priložnost dobiti vstopnice.

Umrl nam je naš ljubljani soprog, oče, sin, brat in stric, gospod **Pavel Pečnik** apretur tekstilne tovarne Pogreb draga pokojnika bo v soboto, 8. t. m. ob 2 popoldne z 3. kaple sv. Petra k Sv. Križu. Ljubljana, dne 7. januarja 1943. Zaljujoči: Marija, soproga; Martin, Peter, sinova; Pavla, Marija, Matka, hčerke; Marija, mati, in sorodstvo.

MALI OGLASI

MAJARONOVE PLEVICE nudimo. — Sever & Komp., Gosposvetska cesta 5.

VEČ STROJNIH in orodnih ključavničarjev sprejememo. — Poizvede na upravo »Slovenec« pod št. b. distriktar št. 140.

KNJIGE znanstvene, tehnične, medicinske in leposlovne, slovenske in nemške, novejšje, kupuje knjigarna Kleinmayer & Bamberg, Miklošičeva cesta 16.

SLEDECE KNJIGE kupim: Ivan Pregelj: Umreti ne smejo, Dolores Visier: Podkroški gozd, Šket: Miklova Zala. — Naslov v upr. »Slovenec« pod št. 138.

NALIVNO PERO »Pelikan«, v usnjenem črtu, s polnim prikom in imenom na zapiraku sem zgubila 3. januarja od glavarstva v Hrenovi ulici, ob Ljubljani do Zidovske ulice. Najdite! Naj ga odda proti dobri nagradi. Naslov v upr. »Slovenec« pod št. 141.

ELEKTRO MOTOR za istosmerni tok 25 KS poceni prodam. — Naslov pove upravo »Slov.« pod št. 167.

VEČ ČEVLAJSKIH POMOČNIKOV sprejemam v stalno delo. Janko Ješe, Opekarska cesta 31.

STAR PAPIR kupujemo R. WEBER, Prečna ul. 6, nasproti Mesarske kopalnice.

TEL. KINO »SLOGA« 27-30

PAUL KEMP v odlični komediji po istoimenskem odrskem komadu »Če ti veter vrata zapre«

Sodelujejo: Ellen Bang, Margrit Debar, Kate Kühl. Režija: Walter Felsenstein. PREDSTAVE ob delavnikih ob 15 in 17.

TEL. KINO »UNION« 22-21

Odlična francoska komedija, polna šarma in duhovitega humora... »Enkrat v letu«

V glavnih vlogah: Ijubka Danielle Darrieux in elegantni Albert Préjean. PREDSTAVE ob delavnikih: 15.30 in 17.30!

TEL. KINO »MATICA« 22-41

»Ko dekleta zorijo...«

Duhovita komedija o treh življenja polnih mladenskih in njihovih podjetni namci na lovu za snubci z Ijubko Geraldino Katt, Marino v. Dittmar, Henny Porten, Rene Delgen in Otto Gebührjem v glav. vlogah. PREDSTAVE ob delavnikih: 15 in 17.30!

SIVALNI STROJI pogrebljivi, ugodno prodajajo Nova trgovina, Bleiweisova 36, (nasproti Gosposvetske zveze).

BREZOVE METLE DRŽAJE ZA LOPATE motike in omela itd. dobite pri Gosposvetski zvezi, Bleiweisova cesta št. 29.

POSODO ZA KISANJE REPE in nasolitev mesa, iz mehkega in trdega lesa, dobite pri Gosposvetski zvezi, Bleiweisova 29.

MESARSKA VAJENCA sprejemamo. — Domobranska 7.

VAJENCA pridnega in poštenega, ki ima veselje do kleparke obrti, iščem — Justin Milan, klepar, Ljubljana, Rožna dolina cesta V, št. 3.

MISI, PODGANE in čurke zanesljivo pokončate s stropom, ki ga dobite v drogeriji KANC, Zidovska ulica št. 1.

Kupuje SUHE GOBI stalno in po najvišjih dnevni cenah

Slamič Ljubljana

TEL. KINO »SLOGA« 27-30

PAUL KEMP v odlični komediji po istoimenskem odrskem komadu »Če ti veter vrata zapre«

Sodelujejo: Ellen Bang, Margrit Debar, Kate Kühl. Režija: Walter Felsenstein. PREDSTAVE ob delavnikih ob 15 in 17.

TEL. KINO »UNION« 22-21

Odlična francoska komedija, polna šarma in duhovitega humora... »Enkrat v letu«

V glavnih vlogah: Ijubka Danielle Darrieux in elegantni Albert Préjean. PREDSTAVE ob delavnikih: 15.30 in 17.30!

TEL. KINO »MATICA« 22-41

»Ko dekleta zorijo...«

Duhovita komedija o treh življenja polnih mladenskih in njihovih podjetni namci na lovu za snubci z Ijubko Geraldino Katt, Marino v. Dittmar, Henny Porten, Rene Delgen in Otto Gebührjem v glav. vlogah. PREDSTAVE ob delavnikih: 15 in 17.30!

Umrl je v 94. letu starosti naš ljubljani oče in stari oče, gospod **Ciber Franc**

Pogreb draga pokojnika bo v nedeljo, 9. jan. 1944, ob 2 pop. z 3. kaple sv. Antona, na pokopališču k Sv. Križu. Ljubljana, dne 7. januarja 1944. Zaljujoči ostali.

Dotrpel je naš ljubljani soprog, oče, stari oče, brat, stric in tast, gospod **Zelenko Ivan** uradnik drž. železnice

Pogreb draga pokojnika bo v nedeljo, dne 9. januarja 1944, ob 3 pop. z 3. kaple sv. Jožeta na pokopališču k Sv. Križu.

Ljubljana, Kranj, Maribor, dne 7. januarja 1944. Zaljujoče rodbine: Zelenko, ing. Devetak, Anzele in Stupica.

Po dolgi življenjski poti je mirno v Gospodu zaspala naša teta, stara teta, prastara teta in svakinja, gospa **FANI ŽUŽEK roj. DEKLEVA**

Blagopokojna počiva na Žalah v kapelici sv. Andreja, od koder bo pogreb v soboto, 8. januarja, ob 3 popoldne. — Maša zadušnica bo darovana 18. januarja ob 8 zjutraj v trnovski cerkvi. Mir in pokoj njeni duši! Ljubljana, dne 7. januarja 1944. Zaljujoči ostali.

Po dolgi življenjski poti je mirno v Gospodu zaspala naša teta, stara teta, prastara teta in svakinja, gospa **FANI ŽUŽEK roj. DEKLEVA**

Blagopokojna počiva na Žalah v kapelici sv. Andreja, od koder bo pogreb v soboto, 8. januarja, ob 3 popoldne. — Maša zadušnica bo darovana 18. januarja ob 8 zjutraj v trnovski cerkvi. Mir in pokoj njeni duši! Ljubljana, dne 7. januarja 1944. Zaljujoči ostali.

Prešla sta Robbianska polja, kjer je ob robu ceste rastle robidovje in praproti, ki se ustavlja celo pomladi. A kmalu se je prikazalo ob cesti nekaj belega; bila je cvetoča češnja. Za njo druga, tretja... Tudi uboga zbežana in zaskrbljena Amarilis se je morala nasmešiti... Tudi zdravnik se je smehljaj Morda ne samo cvetočim češnjam seveda ni povedal čemu se smehlja. Opravičeval se je zaradi siromašnega in neudobnega vozila. Pristavil pa je, da ni treba, da bi se gospodična tako stiskala v kot. »Poglejte, saj je še za celo ped prostora...« Amarilis je čutila njegov pogled, ki je meril razdaljo in se je bolj stisnila v kot. Samuelli je pripomnil, da motor ne deluje več dobro. »Slisite?... slisite?...« Približal se ji je, kakor da bi ji hotel posoditi svoje izkušeno zdravniško uho.

Prešla sta Prelo in se znašla ob jezuru. Amarilis ni niti malo veselilo, da bi obdruževala njegovo krasoto. Dospela sta do župnikove hiše, a zdravnik se ni hotel ustaviti. Dejal je, da se bo takoj zopet vrnil in uboga Amarilis je morala popiti neprijetno zdravnikovo ljubeznost do zadnje kaplice ter pustiti, da jo je Samuelli pripeljal prav do vrat nienež doma.

Ariana je za hip jezno pogledala skozi okno, a se je nemudoma umaknila.

F. CHIESA

33

Amarilis

Učila se je živjanja. Bila je mirna in kar zadovoljna. Nenadoma pa jo je prevzela nenavadna žalost. Delala je še vedno in celo še z večjo vneto, toda nobene besede ji ni bilo mogoče spraviti iz ust. Če jo je kdo poklical, je dvignila obraz, ki je bil ves zbehan in tudi oči so gledale preplašeno. Če jo je Amarilis pobožala, je vsa strepetala. Kaj je bilo Ariani? Kateri zli duh se je polastil nesrečnega dekleta?...

Ne, ne bo se vrnila v tisto hišo. Zdelo se je, da to prekaša njene moči. Kdor je pogumen se odiceri loti težkih stvari, nikakor pa ne odvratni. Lahko je vzeti nase trpljenje drugih, če je v tem trpljenju vsaj nekaj, kar nam vzbuja usmiljenje; trpljenje, ki je odvrtno pa skoraj ne vzbuja niti usmiljenja.

Vstala je, kakor da bi ob tem razmišljanju sklenila, da odide. Kam? K teti?

V domišljiji je že gledala svoj po-

vratek k teti. Zdelo se ji je celo, da čuti svojevrstni vonj tetine hiše, vonj po svežih poribanih podih. Ta vonj ji je bil všeč, a zdaj ji je bil neprijeten. Ne, tudi pri teti ni bilo primerno zavetišče zanjo. Kam torej?...

Približala se je zidu in njen pogled je šel preko gričev in vasic. Opazovala je oddaljeno cesto, ki se je vila skozi vasio, preko travnikov in končno zavila za griček, da se ni videlo, kje konča. Opazovala je dim, ki se je dvigal z bližnjega travnika, kjer so kmetje zažgali suho listje. Zdelo se ji je, da ne misli na nič, toda kmalu se je zavedla, da je razmišljala mnogo stvari: prosta sem... mlada... dovolj imam za samostojno življenje... lahko se poročim... tudi v samostanu lahko grem... Še danes lahko pustim na cedilu vse. Zdravila se je in odločno rekla: »Ne!«

S trdnim korakom je stopila na stezo, ki je vodila proti domu.

V. VII. V hipu, ko je dospela do glavne ceste, je pridrvel po njej v smeri iz mesta majhen avtomobil in v trenutku obstal nekaj metrov proč od križišča.

»Vstopite, gospodična! Saj se vračate v Ronchetto, kajne? Tudi jaz grem tja. Le vstopite.«

Vstopila je in sedla poleg doktorja Samuelija. Ni imela časa, da bi razmišljala. Pustila se je odnesti, kakor veter odnese list. Že naslednji trenutek ji je bilo žal in skušala je najti izgovor, da bi zopet izstopila.

»Ne, gospod doktor, poslušajte...« Zdravnik je mislil, da je uganil in je zmanjšal brzino.

»Oprostite, gospodična. Ko je človek pri krmlu, se niti ne zaveda prehitre vožnje. A zdaj sem zmanjšal brzino. In prav tako?«

Zelo ste ljubezni, toda...«

Nikar se ne vznemirjajte. Ne mudi se mi. Imam le nekaj obiskov...»

Šel je v